

BALING, BRETT OG BØLGER

Rundt Sør Afrikas langstrakte kyst ruller verdens beste surfebølger. En impulsiv tanke, litt planlegging og noen uker senere duver jeg og barna på hvert vårt Brett i Det Indiske Hav utenfor Cape Town.

TEKST MONA MYRAN
FOTO MONA MYRAN OG STEBAN SUNDLÖF

– Nå! Surfeinstruktøren Gary skriker av full hals, og gir meg et reallt puff bak. Padle, padle, padle! Konse. Konse. Opp, opp - OPP! Bak meg hører jeg bølgen ta innpå, og idet den smyger seg under brettet, kjenner jeg et lite løft. Det er nå det gjelder. Jeg skyver overkroppen opp, trekker høyrebenet frem, plasserer venstre skrått bak – og reiser meg – vinglete, men veldig, veldig stolt. Endelig! Med imponerende kraft bærer bølgen meg hele veien inn til stranden mens mestningsfølelsen, som begynner som kribling i tærne og stiger opp gjennom hele kroppen, former seg til et rugende hyl. Milde Jesus, for en følelse!

To timer tidligere ligger vi på magen på hvert vårt Brett i sanden, for første gang i livet i kledde en våtdrakt,

mens vi kaver og veiver med armene. Jeg og guttene mine på 9 og 12 år, intetanende om hva som venter oss i vannet. Kampen mot naturkreftene. Stedet er Muizenberg, en forstad i False Bay bukten et par mil utenfor Cape Town. Et bohempregget og tilbakelelt sted med trendy kafeer, surfe- og skatebutikker, og rastafarier. Og sehsagte surferne, fra verden over og i alle aldre, spankulerende rundt i våtdrakt med Brett under armen. Mens noen er her for å nyte atmosfæren og lære seg å surfe, sånne som oss, kommer andre for å ri bølgene, møte likesinnede og utveksle tips om de beste surfbreaks i området.

Langs den milelange stranden ruller bølgene endeløst innover. De bryter fint i dag og mange surfer er allerede i vannet – noen langt der ute og dupper i vannskopa og venter på neste brukbare bølge, mens andre gjør seg klare for å padle utover, i retning horisonten. Muizenberg er selve arnestedet for Sør-

Afrikas surfekultur. Det var her det begynte for 40 år siden, da Corner Surfshop, Afrikas første surfebutikk ble åpnet. Nesten 20 år senere kom Gary's Surf School, også den første i sitt slag. Dette var under apartheid, da myndighetene hadde bestemt at strendene og bølgene tilhørte kun den hvite delen av befolkningen. Men i Muizenberg vokser Cass Collier opp, den fargede gutten som trosset restriksjonene, tok bølgene tilbake og kjempet seg opp på premiepallen blant verdens beste surferne. Filmen Taking Back The Waves skildrer Cass sin kamp mot apartheid og hvordan han banet vei og håp for så mange etter seg. Han er fortsatt et stort forbilde og ofte å se i bølgene i Muizenberg.

I dag er det vi som skal lære og surfe – og utsiktene er gode, for med et selvsikkert smil lover Gary å få oss opp på brettene i løpet av to timer.

– Surfing er tålmodighet og teknikk, forklarer han. – Når bølgen endelig er der, handler det om å komme seg opp, akkurat i det den reiser seg. Du trenger armstyrke til å padle og løfte deg opp, og balanse til å stå. That's it!

Jo da, høres overkommelig ut. Men først sikkerhet og etikette.

– Unngå å få eget eller andres Brett i hodet, ikke kom i veien for en annen surfer – og for guds skyld, ikke snik i køen! Det er surferen nærmest bølgen som har forkjørsrett. Respekterer du ikke det kan du vente deg en saftig skyllebøtte på parkeringsplassen etterpå, advarer Gary, og avslører et smil i munnviken mens vi nikker som febrilske.

Etter oppvarming og tørrtrening går ferden ut i vannet for balanse- og padleteknikk. Å ligge på magen og bruke armene som åter er lettere sagt enn gjort. Brettet er liksom ikke like stodig i vann som på land. En liten sidebølge, splash uti. Opp igjen, nytt forsøk. Padle i vei, dype og jevne tak til langt, langt ut. Der begynner tålmodighetstesten. Ventingen på neste brukbare surfebølge. Der, den ser bra ut! Jeg padler som en gal og sekundet etter surfer jeg – eller bodysurfer som det heter når man ligger på brettet. Guttene derimot ser ut til å være i en helt annen league. Årene på skateboard

ALLE KAN: De fleste surfeskolene garanterer at du står på brettet etter to timer.

▲ FARGERIKT: Muizenberg er kjent for de fargerike badehusene på stranden.

► MENNESKELIGE: Pingvinene er morsomme og gjestfrie, men pass deg, de har et skarpt nebb og bruker det hvis de må.

og snowboard har tydeligvis hatt sine fordeler, for de har reist seg for lengst, og rir elegant den ene bølgen etter den andre – mens Gary jubler. For det er gått to timer.

Cape Town ligger i en skjev mellom to verdenshav – det iskaldt Atlanterhavet på vestsiden og det noe varmere Indiske Hav på østsiden – og et massivt og langstrakt platåfjell, Table Mountain som strekker seg helt ned til verdens ende, Kapp Gode Håp. Der møtes de to verdenshavene i et voldsomt fråd. Langsetter Capehalvøya, på begge sider, nede i de bratte og skumle klippene ligger surfebakekene tett i tett. Her er det ideelle surfeforhold for den erfarne – høyrebølger og venstre bølger, bratte og krappe, tubebølger og monsterbølger som når vanvittige høyder opp til 40-50 meter, samt bølger som under de rette vindforholdene kan gi deg en halv kilometer lang ridetur.

Farvannet her huser også den fryktingytende Store Hvite, selveste hvithaien. I et av de karakteristiske, fargerike badehusene i Muizenberg, som en gang var forbeholdt de rike og velstående, har Shark Spotters sitt kontor. På privat initiativ startet de opp i 2004 – en mann på stranden og en i fjellskrenten bak hver sin kikkert. – I dag er vi flere, forteller Ethel, en av strandvaktene

i Muizenberg. I tett kontakt med sine kolleger som sitter strategisk plassert bortover skråningen på Table Mountain og speider etter hai, er hun klar til å rykke ut når haien kommer for nær stranden. – Da går alarmen, forklarer hun, og det hvite flagget med den sorte haien på beises. I tillegg kjører vi ut med vannskuter for å varsle surferne som befinner seg utenfor alarmens rekkevidde.

BØLGEJAKT: Muizenberg egnert seg for surfing året rundt.